

อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง
และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี สาขาการแสดงดนตรี ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
Influence of Personal Factors, Self-Efficacy,
and Social Support Toward Self-Determination of Undergraduate
Music Performance Students in Bangkok Metropolitan Region

ชนันันท์ การัยภูมิ*

Chanassanan Garaipoom

ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน**

Theerapat Wongkumsin

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ประเทศไทย

Community Psychology Program, Department of Psychology,

Faculty of Social Science, Kasetsart University, Thailand

Email: chanassanan.g@ku.th, fsoctpw@ku.ac.th

Received: July 23, 2023

Revised: August 15, 2024

Accepted: August 17, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (๑) เพื่อเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีตามปัจจัยส่วนบุคคล (๒) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเองและการสนับสนุนทางสังคม กับความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี และ (๓) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี รูปแบบการวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการแสดงดนตรีในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน ๕๖๒ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

* จำอากาศเอก ชนันันท์ การัยภูมิ Sergeant Chanassanan Garaipoom, นิสิต Student

** รศ.ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน Assoc.Prof.Theerapat Wongkumsin, Ed.D. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
Thesis Advisor

ผลการวิจัยพบว่า (๑) นักศึกษาที่มีอายุ ชั้นปีการศึกษา และกลุ่มเครื่องดนตรีเอกแตกต่างกัน มีความมุ่งมั่นในตนเองแตกต่างกัน (๒) การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (๓) การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และชั้นปีการศึกษา สามารถร่วมทำนาย ความมุ่งมั่นในตนเอง ได้ร้อยละ ๖๙.๑๐

คำสำคัญ: ปัจจัยส่วนบุคคล; การรับรู้ความสามารถของตนเอง; การสนับสนุนทางสังคม; ความมุ่งมั่นในตนเอง; นักศึกษาระดับปริญญาตรี; การแสดงดนตรี

Abstract

These objectives of the research were (1) the differences in self-determination among undergraduate music performance students based on personal factors, such as age, academic year, and instrument type (2) the relationships between self-efficacy and social support with self-determination among undergraduate music performance students and (3) the influence of personal factors, self-efficacy, and social support on students' self-determination. The research employed a quantitative research design with a sample of 562 undergraduate music performance students from various music institutions in Bangkok Metropolitan Region. Data were collected using questionnaires, and statistical analysis included percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings of the research revealed the following: (1) There were significant differences in self-determination among music students with varying ages, academic years, and instrument types. (2) Self-efficacy and social support had significant positive relationships with self-determination among music students at a statistically significant level of .01. (3) Self-efficacy, social support, and academic years collectively predicted 69.10% of the variance in students' self-determination.

Keywords: Personal Factors; Self-efficacy; Social Support; Self-Determination; Undergraduate Student; Music Performance

บทนำ

การแสดงดนตรีเป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อนซึ่งต้องอาศัยกระบวนการทำงานที่สอดคล้องประสานระหว่างกระบวนการทางความคิด การเคลื่อนไหว จิตใจ และอารมณ์ โดยสามารถพัฒนาขึ้นได้จากการเรียนรู้และฝึกฝน^๑ อีกทั้งในการแสดงดนตรี นักดนตรีจำเป็นต้องมีทั้งทักษะทางดนตรีและสมรรถนะทางจิตวิทยา^๒ ดังนั้น เพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทางดนตรีของนักศึกษาสู่การเป็นนักดนตรีมืออาชีพ นอกจากการมุ่งพัฒนาทักษะความสามารถทางดนตรีแล้ว ปัจจัยด้านจิตวิทยายังมีความสำคัญต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งในการศึกษาสาขาการแสดงดนตรี นักศึกษาจำเป็นต้องมีการฝึกซ้อมและการเตรียมตัวที่เพียงพอ, ทักษะคิดเชิงบวก, ตลอดจนการเผชิญกับความท้าทายในระดับสูงแต่สามารถบรรลุได้^๓ ทั้งนี้การศึกษาด้านดนตรียังมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และการเติบโตส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาตรี^๔

ความมุ่งมั่นในตนเองเป็นการรับรู้ของบุคคลว่าสามารถตัดสินใจและเลือกกระทำอย่างอิสระด้วยตนเอง โดยใช้ความสามารถและทักษะของตนเองเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ความมุ่งมั่นในตนเองช่วยให้บุคคลรู้สึกว่าจะสามารถควบคุมและมีทางเลือกในชีวิตของตนเอง ทั้งยังเกี่ยวข้องกับการกำหนดแรงจูงใจของบุคคล^๕ ในการศึกษาด้านการแสดงดนตรีนั้น นักศึกษาจำเป็นต้องมีความมุ่งมั่นทั้งในด้านการศึกษาในห้องเรียน และการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาทักษะทางดนตรีของตนเอง ตลอดจนการมุ่งมั่นหาความรู้และประสบการณ์นอกห้องเรียน นอกจากนี้ การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นปัจจัยทางจิตวิทยาอีกประการที่มีความสำคัญซึ่งเป็นการประเมินของบุคคลเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในการจัดการและดำเนินการกระทำพฤติกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้^๖ ซึ่งในการศึกษาด้านดนตรีนั้น หากนักศึกษารับรู้ว่าทักษะความสามารถทางดนตรีของตนไม่เพียงพอต่อการบรรเลงแบบฝึกหัดหรือบทเพลงที่ใช้

^๑ Altenmüller, Eckart, and Christos I. Ioannou, **Performance Psychology**, (San Diego: Academic Press, 2016). pp. 103-119.

^๒ Biasutti, Michele, "Pedagogical Applications of Cognitive Research on Musical Improvisation", **Frontiers in psychology**, vol. 6 (May 2015) : 614.

^๓ Fletcher, Phillip D, Camilla N Clark, and Jason D Warren, "Music, Reward and Frontotemporal Dementia", **Brain**, vol. 137 No. 10 (October 2014) : e300.

^๔ Rickard, Nikki S, Caroline J Bambrick, and Anneliese Gill, "Absence of Widespread Psychosocial and Cognitive Effects of School-Based Music Instruction in 10–13-Year-Old Students", **International Journal of Music Education**, vol. 30 No. 1 (February 2012) : 57-78.

^๕ Ryan, Richard M, and Edward L Deci, "Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions", **Contemporary educational psychology**, vol. 25 No. 1 (January 2000) : 54-67.

^๖ Bandura, Albert, "The Explanatory and Predictive Scope of Self-Efficacy Theory", **Journal of social and clinical psychology**, vol. 4 No. 3 (September 1986) : 359-373.

ในการเรียนหรือการทดสอบ ก็จะส่งผลให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวล และขาดความมั่นใจในตนเอง ทั้งนี้การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นนักดนตรีที่ศักยภาพนั้นจำเป็นต้องใช้เวลาในการฝึกฝน และนักศึกษาที่มีความมั่นใจในทักษะความสามารถของตนเองมากเท่าไรก็จะมีแนวโน้มที่ประสบความสำเร็จมากเท่านั้น^๓ นอกจากปัจจัยภายในแล้ว ปัจจัยภายนอกอย่างการสนับสนุนทางสังคมซึ่งเป็นการรับรู้ของบุคคลถึงการสนับสนุนจากสังคมและบุคคลรอบข้างที่ช่วยให้บุคคลเกิดความมุ่งมั่นและกำลังใจในการทำกิจกรรมและฝ่าฟันปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะในการศึกษาด้านดนตรี นักศึกษาจำเป็นต้องมีการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และการฝึกฝนตนเองเพื่อให้เกิดความชำนาญ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความเพียรพยายาม มุ่งมั่น และอดทน การได้รับการสนับสนุนทางสังคมในด้านต่าง ๆ^๔ ไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ที่ช่วยให้นักศึกษามีกำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนและฝึกฝนตนเอง อีกทั้งการได้รับการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียน โดยเฉพาะเครื่องดนตรีก็มีความสำคัญเป็นอย่างมาก รวมไปถึงการสนับสนุนด้านการประเมินซึ่งเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับหรือการประเมินผลการแสดงดนตรีจากผู้อื่นยังมีส่วนสำคัญในกระบวนการฝึกฝนและพัฒนาทักษะทางดนตรีของนักศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม ตลอดจนปัจจัยส่วนบุคคลที่อาจมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาความถนัดด้านดนตรีของตนเองสู่การเป็นนักดนตรีมืออาชีพและประสบความสำเร็จในชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีตามปัจจัยส่วนบุคคล
๒. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี
๓. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี

^๓ Zelenak, Michael S., “Developing Self-Efficacy to Improve Music Achievement”, **Music Educators Journal**, vol. 107 No. 2 (December 2020) : 42-50.

^๔ House, James S, Debra Umberson, and Karl R Landis, “Structures and Processes of Social Support”, **Annual review of sociology**, vol. 14 No. 1 (November 1988) : 293-318.

สมมุติฐานการวิจัย

๑. ความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีมีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคล
๒. การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์กับความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี
๓. ปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมร่วมกันมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี

วิธีการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม ตัวแปรตาม คือ ความมุ่งมั่นในตนเอง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการแสดงดนตรีจาก ๙ มหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน ๒๓๒ คน^๙ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน ๑๑๒ คน^{๑๐} คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๑๓๔ คน คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม จำนวน ๓๑๓ คน^{๑๑} สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา ๑๒๐ คน^{๑๒} วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน ๓๕๗ คน^{๑๓} วิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต จำนวน ๒๒๕ คน^{๑๔} วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน

^๙ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, "จำนวนนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ (ภาคต้น)", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.ku.ac.th/th/statistical-data/view/ข้อมูลนิสิต> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๐} ฝ่ายวิชาการและพัฒนาคุณภาพ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, "สถิติที่เกี่ยวข้อง", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://fofa.swu.ac.th/academic/สถิติที่เกี่ยวข้อง> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๑} สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, "ระบบบริการการศึกษา", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://reg.chandra.ac.th/registrar/studentset.asp?facultyid=3andacadyear=2565andsemester=1> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๒} สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา, "รายงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔", [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.pgvm.ac.th/th/> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๓} สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, "ข้อมูลสถิตินักศึกษาคงอยู่ ภาคปกติ ปีรับเข้า ๒๕๕๗ - ๒๕๖๔ (๔ ปี) และ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (๕ ปี)", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: https://aar.bsru.ac.th/images/statistic/current/current_student/2564/music.pdf [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๔} สำนักงานทะเบียนมหาวิทยาลัยรังสิต, "อัตราคงอยู่ของนักศึกษา", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://registrar.rsu.ac.th/Fixed/> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

๗๖๖ คน^{๑๕} และคณะครุศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน ๕๐๒ คน^{๑๖} รวมทั้งสิ้น ๒,๗๐๑ คน โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน^{๑๗} ได้จำนวน ๕๖๒ คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ จากกลุ่มวิชาเอกของนักศึกษา จำนวน ๓ กลุ่ม คือ ด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีตะวันตก ๓๖๕ คน ด้านการปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย ๕๘ คน และด้านการขับร้อง ๑๓๙ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ๔ ส่วน โดยส่วนที่ ๑ เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษา มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมข้อมูลในช่องว่าง จำนวน ๕ ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา เครื่องดนตรีเอก และกลุ่มสาขาวิชาเอก ส่วนที่ ๒ - ๔ เกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และความมุ่งมั่นในตนเอง เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัด ๕ ระดับ คือ “เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ ๕ คะแนน ตอบ “เห็นด้วย” ได้ ๔ คะแนน ตอบ “ไม่แน่ใจ” ได้ ๓ คะแนน ตอบ “ไม่เห็นด้วย” ได้ ๒ คะแนน และตอบ “ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง” ได้ ๑ คะแนน โดยจำแนกเกณฑ์การวัดเป็น ๕ ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับค่อนข้างต่ำ ระดับปานกลาง ระดับค่อนข้างสูง และระดับสูง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ในช่วง ๐.๖ - ๑.๐ และทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ๓๐ คน เพื่อทดสอบค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) พบว่า แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าเท่ากับ .๙๕๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมมีค่าเท่ากับ .๙๕๒ และแบบสอบถามเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในตนเองมีค่าเท่ากับ .๙๕๔

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นักศึกษาตอบแบบสอบถามด้วยตนเองผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ได้ทั้งหมด ๕๖๒ ชุด หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่ตอบครบสมบูรณ์มาทำให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ใช้ในการอธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ทำการศึกษา ประกอบด้วยค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงการกระจายข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ในการทดสอบสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

^{๑๕} กองบริหารการศึกษา สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล, "จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๖๔", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://op.mahidol.ac.th/ea/wp-content/uploads/2021/10/Learner2564.xlsx> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๖} กองบริหารงานนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, "สถิตินักศึกษาจำแนกสภาพตามปีที่รับ", [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://reg1.su.ac.th/registrar/stat_studententry.asp [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].

^{๑๗} Yamane, Taro, *Statistics: An Introductory Analysis*, 3rd, (New York: 1973).

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

๑. ผลการศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีตามปัจจัยส่วนบุคคล อันประกอบไปด้วย เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา กลุ่มเครื่องดนตรีเอก และกลุ่มสาขาวิชาเอก

ตารางที่ ๑ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี จำแนกตามเพศ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

เพศ	n	$\bar{X}$	SD	F	p-value	แปลความหมาย
๑. ชาย	๓๔๐	๓.๙๘	.๖๑๓	๑.๑๔๐	.๓๒๑ ^{ns}	ไม่แตกต่างกัน
๒. หญิง	๑๗๒	๓.๘๙	.๖๙๒			
๓. LGBTQ+	๕๐	๓.๙๔	.๗๐๗			

^{ns} ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเอง จำแนกตามเพศในตารางที่ ๑ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความมุ่งมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕)

ตารางที่ ๒ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี จำแนกตามอายุ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

อายุ	n	$\bar{X}$	SD	F	p-value	แปลความหมาย
๑. ๑๘ ปี	๘๗	๓.๙๒	.๖๓๗	๔.๑๓๔	.๐๐๑ ^{**}	แตกต่างกัน
๒. ๑๙ ปี	๑๑๖	๓.๗๘	.๖๖๖			
๓. ๒๐ ปี	๑๐๐	๔.๐๓	.๖๔๖			
๔. ๒๑ ปี	๑๐๕	๓.๘๗	.๖๔๐			
๕. ๒๒ ปี	๘๖	๔.๑๒	.๖๑๓			
๖. มากกว่า ๒๒ ปี	๖๘	๔.๐๙	.๖๐๙			

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเอง จำแนกตามอายุในตารางที่ ๒ พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีการศึกษาแตกต่างกัน มีความมุ่งมั่นในตนเองแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑)

ตารางที่ ๓ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี จำแนกตามชั้นปีการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ชั้นปีการศึกษา	n	$\bar{X}$	SD	F	p-value	แปลความหมาย
๑. ชั้นปีที่ ๑	๑๔๖	๓.๘๖	.๖๒๓	๕.๘๕๗	.๐๐๐**	แตกต่างกัน
๒. ชั้นปีที่ ๒	๑๓๗	๓.๙๐	.๖๙๗			
๓. ชั้นปีที่ ๓	๑๒๔	๓.๘๖	.๖๕๙			
๔. ชั้นปีที่ ๔	๑๔๖	๔.๑๔	.๕๗๔			
๕. สูงกว่าชั้นปีที่ ๔	๙	๔.๔๒	.๔๘๒			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเอง จำแนกตามชั้นปีการศึกษาในตารางที่ ๓ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความมุ่งมั่นในตนเองแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑)

ตารางที่ ๔ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี จำแนกตามกลุ่มเครื่องดนตรีเอก โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

กลุ่มเครื่องดนตรีเอก	n	$\bar{X}$	SD	F	p-value	แปลความหมาย
๑. เครื่องเป่าลมไม้	๙๔	๓.๙๖	.๕๘๒	๒.๙๓๗	.๐๐๘**	แตกต่างกัน
๒. เครื่องเป่าลมทองเหลือง	๑๒๖	๓.๙๒	.๗๑๔			
๓. เครื่องสาย (ลี้)	๔๘	๓.๘๗	.๖๕๖			
๔. เครื่องกระทบ	๖๒	๔.๒๐	.๓๙๖			
๕. เครื่องสาย (ดีด)	๔๕	๓.๙๕	.๔๘๒			
๖. เครื่องลิ่มนิ้ว	๓๗	๔.๑๔	.๕๕๐			
๗. ขั้วร้อง	๑๕๐	๓.๘๕	.๗๔๐			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเอง จำแนกตามกลุ่มเครื่องดนตรีเอกในตารางที่ ๔ พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มเครื่องดนตรีเอกแตกต่างกัน มีความมุ่งมั่นในตนเองแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑)

ตารางที่ ๕ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเอก โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

กลุ่มสาขาวิชาเอก	n	$\bar{X}$	SD	F	p-value	แปลความหมาย
๑. ดนตรีตะวันตก	๓๖๕	๓.๙๕	.๖๔๙	๒.๓๘๑	.๐๙๓ ^{ns}	ไม่แตกต่างกัน
๒. ดนตรีไทย	๕๘	๔.๑๒	.๔๘๗			
๓. การขับร้อง	๑๓๙	๓.๔๙	.๖๙๒			

^{ns} ไม่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความมุ่งมั่นในตนเอง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาเอกในตารางที่ ๕ พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาเอกแตกต่างกัน มีความมุ่งมั่นในตนเองไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๕)

๒. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการสนับสนุนทางสังคมกับความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($r = .๗๖๗$) และการสนับสนุนทางสังคม ($r = .๖๙๔$) กับความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษา (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .๐๑)

๓. ผลการศึกษาศักยภาพของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเองและการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี พบว่า

ตารางที่ ๗ ผลการทดสอบอิทธิพลของปัจจัยที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี โดยการวิเคราะห์ผลการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (ปัจจัยที่ได้รับเลือกเข้าสมการ)

ตัวแปร	B	Std. Error	β	t	p-value
ค่าคงที่	.๓๘๕	.๑๐๖		๓.๖๒๔	.๐๐๐ ^{**}
การรับรู้ความสามารถของตนเอง (SE)	.๕๓๓	.๐๒๘	.๕๔๕	๑๙.๑๑๕	.๐๐๐ ^{**}
การสนับสนุนทางสังคม (SS)	.๓๙๐	.๐๒๙	.๓๘๒	๑๓.๔๗๐	.๐๐๐ ^{**}
ชั้นปีการศึกษา (Y)	.๐๓๒	.๐๑๓	.๐๕๙	๒.๔๗๙	.๐๑๓ [*]
R = .๘๓๒ R ^๒ = .๖๙๓ R ^๒ _{adj} = .๖๙๑ F = ๔๑๙.๓๐๒ p-value = .๐๐๐ ^{**}					

^{**} พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ^{*} พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากการทดสอบอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองในตารางที่ ๗ พบว่า ความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีมีผลมาจากปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือตัวแปรที่มีนัยสำคัญเรียงตามลำดับ คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และชั้นปีการศึกษา

ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 0.385 + 0.533SE + 0.340SS + 0.032Y$$

และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = 0.545SE + 0.342SS + 0.054Y$$

เมื่อนำตัวแปรทั้ง ๓ ตัวแปรเข้าสู่สมการพยากรณ์แล้ว ก็จะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .๘๓๒ ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยหรืออำนาจการพยากรณ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .๖๙๑ หรือสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ ๖๙.๑๐

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผลการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

๑. การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรีตามปัจจัยส่วนบุคคล แสดงให้เห็นว่า ความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเมื่อนักศึกษามีอายุ ชั้นปีการศึกษา และกลุ่มเครื่องดนตรีเอกที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Vansteenkiste ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาและฝึกฝน ตลอดจนมีประสบการณ์ด้านดนตรี สามารถพัฒนาความรู้สึกเป็นอิสระในตนเองและแรงจูงใจในการแสดงดนตรีมากขึ้น ส่งผลในนักศึกษาเหล่านี้มีความมุ่งมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นตามลำดับ^{๑๘} นอกจากนี้ ประเภทของเครื่องดนตรีที่ศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษา โดย McPherson อธิบายว่า การเลือกเครื่องดนตรีของนักศึกษาสามารถส่งผลต่อแรงจูงใจ พฤติกรรมการฝึกฝน และความเพลิดเพลินในการศึกษาด้านดนตรี เครื่องดนตรีที่มีแตกต่างและความท้าทาย หรือโอกาสในการแสดงที่มากขึ้นอาจมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของนักศึกษาถึงการมีอิสระในตนเองและแรงจูงใจเช่นกัน^{๑๙}

^{๑๘} Vansteenkiste, Maarten, Eline Sierens, Bart Soenens, Koen Luyckx, and Willy Lens. "Motivational Profiles from a Self-Determination Perspective: The Quality of Motivation Matters", *Journal of educational psychology*, vol. 101 No. 3 (August 2009) : 671.

^{๑๙} McPherson, Gary E, Jane W Davidson, and Paul Evans, *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development*, (Oxford University Press: 2006). pp. 331-351.

๒. การศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาของ Kassis ซึ่งพบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองและการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์กับความมุ่งมั่นในตนเอง โดยการรับรู้ความสามารถของตนเองยังได้รับอิทธิพลจากการสนับสนุนจากเพื่อนนักศึกษา รวมทั้งมีผลต่อระดับความเป็นอิสระและการมีทักษะความสามารถที่สูงขึ้น ในขณะที่การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวจะนำไปสู่การมีอิสระในระดับที่สูงขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะการสนับสนุนของเพื่อนนักศึกษานั้นเชื่อมโยงโดยตรงกับความต้องการพื้นฐานทางจิตวิทยาอันเป็นเงื่อนไขสำคัญของการมีความมุ่งมั่นในตนเอง^{๒๐}

๓. การศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมที่มีต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี แสดงให้เห็นว่า การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถพยากรณ์ความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษา ตามทฤษฎีปัญญาสังคม (Social cognitive theory) ได้อธิบายว่า บุคคลที่มีความเชื่อในการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะเผชิญความท้าทายด้วยความมั่นใจและความพากเพียร ซึ่งนำไปสู่แรงจูงใจภายในและความมุ่งมั่นในตนเองที่เพิ่มขึ้น^{๒๑} ในบริบทของการแสดงดนตรี นักศึกษาที่เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และเชื่อในความเชี่ยวชาญในเครื่องดนตรีและมีประสบการณ์ความสำเร็จทางดนตรียังมีแนวโน้มที่จะมีความมุ่งมั่นในตนเองในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ การสนับสนุนทางสังคมยังเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความมุ่งมั่นในตนเองของศึกษา^{๒๒} การมีความสัมพันธ์แบบเกื้อกูลกัน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน เพื่อน และสมาชิกในครอบครัว สามารถเพิ่มความรู้สึกลถึงการมีความสามารถและการมีสัมพันธภาพที่ดีของนักศึกษา ตลอดจนส่งเสริมความรู้สึกเป็นอิสระนักศึกษา ดังที่ Blackwell อธิบายว่าสภาพแวดล้อมที่เกื้อหนุนซึ่งบ่มเพาะความเชื่อของนักศึกษาในความสามารถของพวกเขาส่งผลเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่นเดียวกับบริบทของการศึกษาด้านการแสดงดนตรี ซึ่งเครือข่ายทางสังคมที่สนับสนุนอาจนำไปสู่แรงจูงใจและความมุ่งมั่นของนักศึกษาในการเรียนและฝึกฝนดนตรี^{๒๓}

^{๒๐} Kassis, Wassilis, Ulrike Graf, Roger Keller, Kathrin Ding, and Carsten Rohlf, "The Role of Received Social Support and Self-Efficacy for the Satisfaction of Basic Psychological Needs in Teacher Education", *European Journal of Teacher Education*, vol. 42 No. 3 (February 2019) : 391-409.

^{๒๑} Bandura, Albert, *Self-Efficacy: The Exercise of Control*, (New York, US: W H Freeman/Times Books/ Henry Holt & Co, 1997).

^{๒๒} Ryan, Richard M., and Edward L Deci, "Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions", *Contemporary educational psychology*, vol. 25, No. 1 (2000) : 54-67.

^{๒๓} Blackwell, Lisa S, Kali H Trzesniewski, and Carol Sorich Dweck, "Implicit Theories of Intelligence Predict Achievement across an Adolescent Transition: A Longitudinal Study and an Intervention", *Child development*, vol. 78, No. 1 (February 2007) : 246-63.

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนยังแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และชั้นปีการศึกษามีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติที่ซับซ้อนและการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเอง^{๒๔} การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อของนักศึกษาในความสามารถ การสนับสนุนที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิชาการผ่านระบบการศึกษาจึงมีนัยยะสำคัญที่ส่งผลต่อแรงจูงใจภายในและความเป็นอิสระในการศึกษาด้านการแสดงดนตรีของนักศึกษา

ดังนั้น การศึกษาในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลบางประการ เช่น อายุ ชั้นปีการศึกษา และกลุ่มเครื่องดนตรีเอก มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเอง โดยการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และชั้นปีการศึกษา ร่วมกันมีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเองของนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. การส่งเสริมเครือข่ายสนับสนุนการศึกษาด้านดนตรีโดยสถาบันการศึกษาและส่วนเกี่ยวข้อง เช่น เครือข่ายการให้คำปรึกษา กลุ่มช่วยเหลือเพื่อน (peer support group) และสร้างโอกาสในการทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้สร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนซึ่งส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองและความมุ่งมั่นในตนเองในการแสดงดนตรีของนักศึกษา

๒. การฝึกอบรมครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนเชิงสนับสนุนซึ่งส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองและความเป็นอิสระของนักศึกษา การเน้นความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ การยกย่องความสำเร็จ และวิธีการเรียนรู้เฉพาะบุคคลสามารถเพิ่มแรงจูงใจที่แท้จริงและความมุ่งมั่นในการเรียนและฝึกซ้อมดนตรีของนักศึกษา

๓. การบูรณาการระบบสนับสนุนทางสังคมเข้ากับหลักสูตรการศึกษาด้านดนตรี เช่น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัว สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อน และการสร้างพื้นที่สำหรับการสื่อสารแบบเปิดตลอดจนการส่งเสริมการทำงานร่วมกัน สามารถนำไปสู่สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนและหลอมรวม (Inclusive) สำหรับนักศึกษาสาขาการแสดงดนตรี

^{๒๔} Ryan, Richard M., and Edward L Deci, "Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions", **Contemporary educational psychology**, vol. 25. No. 1 (January 2000) : 54-67.

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

๑. การกำหนดเป้าหมายและการติดตามความก้าวหน้า โดยให้นักศึกษาดังเป้าหมายที่ท้าทาย แต่เป็นไปได้ และการติดตามความคืบหน้าของนักศึกษาเป็นประจำและชื่นชมในความสำเร็จของนักศึกษา เพื่อเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองและแรงจูงใจในตนเอง

๒. ปลุกฝังกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) โดยมุ่งเน้นกรอบความคิดที่ว่าความสามารถทางดนตรีสามารถพัฒนาได้ผ่านความพยายามและความทุ่มเท การกระตุ้นให้นักศึกษามองความท้าทายเป็นโอกาสสำหรับการเติบโตและการเรียนรู้จะสามารถเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองให้กับนักศึกษาได้

๓. การส่งเสริมและสนับสนุนโอกาสในการแสดงดนตรีของนักศึกษา เช่น การเข้าร่วมการแสดงดนตรี คอนเสิร์ต และการแข่งขัน เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักศึกษาและเสริมสร้างความรู้สึกถึงความสำเร็จของนักศึกษา

๔. การส่งเสริมการสนับสนุนในกลุ่มเพื่อน (Peer Support) และกิจกรรมการทำงานร่วมกัน ซึ่งการส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานร่วมกันและเรียนรู้จากกันและกัน สามารถสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมในเชิงบวกที่เสริมสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและสัมพันธ์ภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

๑. การศึกษาแบบระยะยาว (Longitudinal Studies) โดยการศึกษาระยะยาวเพื่อศึกษาการพัฒนาความมุ่งมั่นในตนเองในกรอบเวลาที่ขยายออกไป ด้วยการติดตามความก้าวหน้าและประสบการณ์ของนักศึกษา เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยอื่นที่สามารถส่งเสริมความมุ่งมั่นในตนเอง

๒. ปัจจัยทางวัฒนธรรมและบริบทอื่น ๆ (Cultural and Contextual Factors) โดยการศึกษาว่าปัจจัยทางวัฒนธรรมและบริบทอื่น ๆ มีอิทธิพลต่อความมุ่งมั่นในตนเองอย่างไร โดยภูมิหลังทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมทางการศึกษาที่แตกต่างกันอาจส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และแรงจูงใจในการศึกษาด้านดนตรีของนักศึกษาแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- Altenmuller, Eckart and Christos I Ioannou. **Performance Psychology**. San Diego: Academic Press, 2016.
- Bandura, Albert. "The Explanatory and Predictive Scope of Self-Efficacy Theory". **Journal of social and clinical psychology**. vol. 4 no. 3 (September 1986) : 359-373.

- _____. **Self-Efficacy: The Exercise of Control**. W H Freeman/Times Books/ Henry Holt & Co, 1997.
- Biasutti, Michele. “Pedagogical Applications of Cognitive Research on Musical Improvisation”. **Frontiers in psychology**. vol. 6 (May 2015) : 614.
- Blackwell, Lisa S et al. “Implicit Theories of Intelligence Predict Achievement across an Adolescent Transition: A Longitudinal Study and an Intervention”. **Child development**. vol. 78, no. 1, (February 2007) : 246-263.
- Fletcher, Phillip D et al. “Music, Reward and Frontotemporal Dementia”. **Brain**. vol. 137, no. 10, (October 2014) : e300.
- House, James S et al. “Structures and Processes of Social Support”. **Annual review of sociology**. vol. 14 No. 1 (November 1988): 293-318.
- Kassis, Wassilis et al. “The Role of Received Social Support and Self-Efficacy for the Satisfaction of Basic Psychological Needs in Teacher Education”. **European Journal of Teacher Education**. vol. 42 No. 3 (February 2019) : 391-409.
- McPherson, Gary E, Jane W Davidson, and Paul Evans. **The Child as Musician: A Handbook of Musical Development**. Oxford University Press, 2006.
- Rickard, Nikki S, Caroline J Bambrick, and Anneliese Gill. “Absence of Widespread Psychosocial and Cognitive Effects of School-Based Music Instruction in 10–13-Year-Old Students”, **International Journal of Music Education**. vol. 30 No. 1 (February 2012) : 57-78.
- Ryan, Richard M, and Edward L Deci. “Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions”. **Contemporary educational psychology**. vol. 25 No. 1 (January 2000) : 54-67.
- Vansteenkiste, Maarten et al. “Motivational Profiles from a Self-Determination Perspective: The Quality of Motivation Matters”. **Journal of educational psychology**. vol. 101 No. 3 (August 2009) : 671.
- Yamane, Taro. **Statistics: An Introductory Analysis**. 3rd. New York, 1973.
- Zelenak, Michael S. “Developing Self-Efficacy to Improve Music Achievement”. **Music Educators Journal**. vol. 107 No. 2 (December 2020) : 42-50.

- กองบริหารการศึกษานักเรียนมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. (๒๕๖๕). "จำนวนนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา ๒๕๖๔". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://op.mahidol.ac.th/ea/wp-content/uploads/2021/10/Learner2564.xlsx> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- กองบริหารงานนักศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. (๒๕๖๕). "สถิติด้านการศึกษานักศึกษาตามปีที่ได้รับ". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://reg1.su.ac.th/registrar/stat_studententry.asp [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- งานทะเบียนคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (๒๕๖๕). "จำนวนนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา ๒๕๖๔". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://drive.google.com/file/d/1V4SKujrCI0iMq9rGqeHZzCP6e8QfNLHb/view?usp=sharing> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- ฝ่ายวิชาการและพัฒนาคุณภาพ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (๒๕๖๕). "สถิติที่เกี่ยวข้อง". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://fofa.swu.ac.th/academic/สถิติที่เกี่ยวข้อง> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (๒๕๖๕). "จำนวนนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๖๔". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.ku.ac.th/th/statistical-data/view/ข้อมูลนิสิต> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- สถาบันดนตรีกัลยาณีวัฒนา. (๒๕๖๕). "รายงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.pgvim.ac.th/th/> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- สำนักงานทะเบียนมหาวิทยาลัยรังสิต. (๒๕๖๕). "อัตราคงอยู่ของนักศึกษา". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://registrar.rsu.ac.th/Fixed/> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (๒๕๖๕). "ระบบบริการการศึกษา". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://reg.chandra.ac.th/registrar/studentset.asp?facultyid=3andacadyear=2565andsemester=1> [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].
- สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (๒๕๖๕). "ข้อมูลสถิติด้านการคงอยู่ ภาคปกติ ปีรับเข้า ๒๕๕๗ - ๒๕๕๘ (๔ ปี) และ ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (๕ ปี) วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://aar.bsru.ac.th/images/statistic/current/current_student/2564/music.pdf [๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖].